

Coronavirus COVID-19: ondernemen in zwaar weer

In deze bijdrage wordt besproken wat de potentiële impact van het coronavirus (COVID-19) op ondernemingen is en welke stappen genomen kunnen worden door stakeholders en bestuurders om risico's te herkennen, beheersen en te beperken. We concentreren ons voornamelijk op de potentiële impact op ondernemingen, het beheersen van insolventierisico's en overwegingen voor bestuurders.

Impact van coronavirus op ondernemingen

Er zijn voor ondernemingen woelige tijden aangebroken nu het coronavirus zich steeds meer in de economie laat gelden. De gevolgen zijn in vele branches goed voelbaar, zoals de luchtvaart, horeca, industrie etc. Op basis van recente ontwikkelingen lijkt een recessie mogelijk, hoewel dit nog geen zekerheid is. Wel zeker is dat ondernemingen meer onder druk komen te staan door verstoringen van de (internationale) leveranciersketens, productie, en eventuele problemen met betrekking tot liquiditeiten en een tekort aan arbeidskrachten. Hoe langer deze financiële onrust aanhoudt, des te hoger het insolventierisico is voor ondernemingen. Juist in deze woelige tijden is het voor bestuurders 'key' de juiste koers te varen.

Het beheersen van een insolventierisico vanwege het coronavirus

De volgende overwegingen kunnen helpen met het beheersen van financiële en operationele risico's:

- Uitgangspunt is dat iedere tekortkoming in de nakoming van een verbintenis (uit overeenkomst) leidt tot een verplichting tot schadevergoeding, tenzij sprake is van overmacht of die aansprakelijkheid in de overeenkomst is uitgesloten of beperkt. Bekijk dus of uw huidige overeenkomsten en de toepasselijke algemene voorwaarden een overmachtsbepaling (*force majeure*-bepaling) hebben, en welke impact dit op uw onderneming kan hebben.
- Zelfs als van dergelijke 'overmacht' sprake is betekent dat niet telkens dat u en uw wederpartij niets meer hoeven te doen. Vaak is het aangewezen z.s.m. in overleg te treden en de overeenkomst kan in beginsel ook in geval van overmacht worden ontbinden;
- Detecteer solvabiliteitsproblemen door uw balansen te (her)beoordelen en detecteer uw liquiditeitsproblemen met financiële en juridische adviseurs om een vroegtijdige interventie mogelijk te maken.
- Zorg dat u in toekomstige overeenkomsten bepalingen opneemt die de onderneming flexibiliteit geven wanneer sprake is van beperkte liquiditeit, economische onzekerheid en/of epidemieën zoals het coronavirus.
- Blijf op de hoogte van marktontwikkelingen en de financiële positie van zakenpartners, leveranciers, klanten en concurrenten. Daar waar mogelijk is het aan te raden uw juridische positie te versterken met zekerheidsrechten en/of het gebruik van een eigendomsvoorbehoud, en is het van belang bewust te zijn van eventuele verhaalsrechten en de mogelijkheid tot verrekening.
- Communiceer met zakenpartners, leveranciers en klanten indien u problemen heeft met de nakoming van uw verbintenissen. De realiteit is dat de meeste ondernemingen in de leveranciersketen en dienstverleners de negatieve impact van het coronavirus voelen, waardoor men mogelijk flexibeler is met het treffen van een regeling of uitstel om de eigen schade te beperken.
- Ondernemingen staan voor de uitdaging om hun te publiceren financiële rapportage op orde te hebben en eveneens hun risico's goed in te schatten en weer te geven. Bovendien dient men zorgvuldig te zijn met betrekking tot de openbaarmaking van (potentiële) betalingsproblemen, aangezien dit kan leiden tot (een domino-effect van) liquiditeitsproblemen van de onderneming door reacties van schuldeisers, schuldenaren en/of aandeelhouders. In het kader van de accountantsverklaring dient goed in het oog te worden gehouden waar de grenzen voor de "going concern" liggen.

- Heeft de onderneming behoefte aan een (nood)krediet op korte termijn teneinde de 'zware' periode door te komen, dan is inschakeling van juridische en financiële experts essentieel. Verder is van belang dat het ministerie van Economische Zaken de BMKB regeling sinds 16 maart 2020 heeft opengesteld voor ondernemingen die geraakt zijn vanwege het coronavirus. De BMKB regeling houdt in dat de Staat borg staat voor de kredieten aan ondernemers, zodat zij makkelijker geld kunnen lenen. Ondernemers kunnen hiervoor terecht bij kredietverstrekkers, zoals banken. In de reguliere regeling betreft het borgstellingskrediet 50% van het krediet dat de financier, vaak een bank, verstrekt. De borg van de overheid bedraagt 90% van dit borgstellingskrediet.
- Ondernemingen in gereuleerde markten (zoals in de zorg, energie, water en financiële sector) dragen er zorg voor dat zij hun wettelijke verplichtingen voor zover mogelijk blijven nakomen, zelfs wanneer sprake is van een onverwachte wereldwijde pandemie.
- Met betrekking tot personeel kan worden gedacht aan werktijdverkorting en reorganisatieplannen.
- Tevens zijn er mogelijkheden tot bijzonder uitstel van inkomstenbelasting, vennootschapsbelasting, omzetbelasting/btw en loonbelasting. Ook kan een voorlopige aanslag verlaagd worden wegens verwachte winstdaling. Wees tot slot op tijd met het verrichten van een melding van betalingsonmacht bij de fiscus indien fiscale schulden niet tijdig kunnen worden voldaan.

Overwegingen voor ondernemingen/bestuurders met betrekking tot het coronavirus

Bestuurders dienen waakzaam te zijn in tijden van financieel zwaar weer, te meer nu risico's op persoonlijke aansprakelijkheid in zicht komen. Gelet hierop dienen bestuurders rekening te houden met het volgende:

- Board room counseling is essentieel in tijden waarin het financieel minder gaat en de ontwikkelingen elkaar snel opvolgen. Om in een latere fase de besluitvorming te kunnen toelichten is documentatie dus van belang. Besluiten van het bestuur dienen

goed voorbereid en schriftelijk onderbouwd te worden gedurende het besluitvormingsproces. Eventueel aanvullend met adviezen van experts. Notulen van besprekingen en bestuursbesluiten dienen goed te worden bewaard. Tevens is een goede risicoanalyse van de gevolgen van het coronavirus voor de onderneming van belang.

- Kan de onderneming haar contractuele verplichtingen nog steeds nakomen, en is er een mogelijkheid om lopende overeenkomsten op te zeggen dan wel te ontbinden?
- Is de onderneming levensvatbaar en hoe lang houdt de onderneming het financieel nog vol? Liquiditeitsprognoses dienen voortdurend (afhankelijk van de situatie: dagelijks, wekelijks of maandelijks) gemonitord te worden en de gehanteerde uitgangspunten telkens tegen het licht gehouden te worden.
- Komt de onderneming haar verplichtingen ten aanzien van haar financiers na (zoals het voldoen aan bepaalde financiële convenanten)?
- Dient de onderneming te worden geherstructureerd?
- Is het waarschijnlijk dat er op de korte termijn geprocedeerd gaat worden, en is het verstandig om vroegtijdig juridisch advies in te winnen? Dient de rechtsbijstand- en/of bestuurdersaansprakelijkheidsverzekeraar op de hoogte gesteld te worden?
- Is het verstandig om vaker de financiële administratie op te maken, en is er mogelijk behoefte aan een advies over de solventie van de onderneming? Indien een faillissement redelijkerwijs voorzienbaar of onvermijdelijk is dienen bestuurders eveneens in het belang van de gezamenlijke schuldeisers te handelen.
- Zijn er noodscenario's opgesteld en stappen ondernomen om de effecten van het coronavirus te verzachten? Het is aan te raden om dit goed te documenteren, zodat het besluitvormingstraject en eventuele maatregelen achteraf duidelijk zijn.
- Ten aanzien van lopende en/of dreigende juridische procedures maakt de huidige onzekerheid het mogelijk gemakkelijker om tot een schikking te komen.
- Het bestuur dient zich voor te bereiden op een mogelijk faillissement zodra zij de kans daarop niet onwaarschijnlijk acht.
- Specifieke verplichtingen voor het bestuur ontstaan pas vanaf het moment dat een faillissement met een redelijke mate van waarschijnlijkheid is te voorzien.

- Het ontstaan van de verplichtingen aan de zijde van het bestuur is erg casuïstisch. Het is daarom onmogelijk om verplichtingen van het bestuur in detail te bespreken. De beoordeling van specifieke rechtshandelingen/transacties dient per geval plaats te vinden.

Hoe kunnen wij helpen; AKD Corona Taskforce

De impact van de uitbraak van het coronavirus is enorm. Uiteraard humanitair, maar ook voor de economie en voor uw organisatie. De omvang van de gevolgen is nauwelijks vast te stellen, terwijl de directe impact al zichtbaar en voelbaar is voor uw bedrijfsvoering. Onzekere tijden, waar onze specialisten in Nederland, België en Luxemburg u graag bij helpen. Of het nu gaat om de impact op international trade, tax, contracten, arbeidsrecht, bestuursrecht, financieringen of verzekeringen, wie draagt het financiële risico in de gezondheidszorg of welke wetgeving kan u helpen bij aansprakelijkheid-issues in bijvoorbeeld de luchtvaart- of transportsector?

Wij hebben een speciale taskforce in het leven geroepen om u zo snel en effectief mogelijk van dienst te zijn voor wat betreft alle mogelijk denkbare vragen die voortkomen uit de onzekerheden die het coronavirus met zich meebrengen.

Onze diensten kunnen bestaan uit:

- Boardroom counseling.
- Beoordelen van uw contracten en algemene voorwaarden.
- Advies en risico's omtrent bestuurdersaansprakelijkheid.
- Advies omtrent herstructureringen.
- Bepalen van overlevingsstrategieën.
- Beoordelen en opstellen van (nood)financieringsdocumentatie.
- Advies en uitvoering van procedures.

Neem contact op met:

Fouad el Houzi

Advocaat

Herstructurering & Insolventie

M: +31 6 52 61 58 10

T: +31 88 253 5474

E: felhouzi@akd.eu

Rolf Everhardus

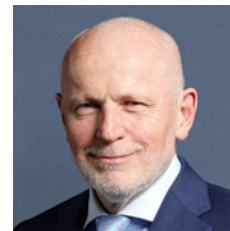
Advocaat

Herstructurering & Insolventie

M: +31 6 52 61 55 99

T: +31 88 253 5365

E: reverhardus@akd.eu

Paul Peters

Partner, Advocaat

Herstructurering & Insolventie

M: +31 6 53 98 08 63

T: +31 88 253 5563

E: ppeters@akd.eu

Barend de Roy van Zuidewijn

Partner, Advocaat

Herstructurering & Insolventie

T: +31 88 253 5102

E: bderoyvanzuidewijn@akd.eu

T: +31 88 253 5000

E: info@akd.eu

akd.eu